

معادلات ترامپی یا بایدنی نبود، امریکا در افغانستان به بن بست خورده بود و به دنبال یک مفر بود، این را تحلیل‌گرها می‌گفتند، نظر شما در این مورد چیست؟

بدون شک جنگ افغانستان، جنگ امریکا و ناتو در افغانستان، طولانی‌ترین و پرخرج‌ترین و پرتلفات‌ترین جنگ تاریخ امریکا بود. به مراتب هزینه‌اش از جنگ در ویتنام بیشتر بود و این باعث شده بود که هم وجهه امریکا در سطح جهان آسیب ببیند و هم هزینه‌های سنگینی روی دست امریکا بگذارد. شتاب‌زدگی امریکا در خروج باعث شد آن صحنه‌هایی که شما یاد کردید، به وجود بیاید.

من فکر می‌کنم اگر امریکا با مشورت بزرگان سیاسی افغانستان عمل می‌کرد، افغان‌ها را در تعیین سرنوشت افغان‌ها دخیل می‌کرد، در انتخابات مداخله نمی‌کرد، از حرکت‌های مدنی حمایت می‌کرد، در برابر سرکوب حکومت علیه نهادهای مدنی، جریان‌های مدنی مثل جنبش روشنایی سکوت نمی‌کرد و در آخر با کمی حوصله‌مندی خروج خودش را به یکسری توافقات بین جریان‌های سیاسی و تحریک اسلامی طالبان مشروط می‌کرد، شاید آن صحنه‌هایی که شما به نام صحنه‌های هالیوودی یادآور شدید به وجود نمی‌آمد. من از بسیاری از بزرگان طالبان این موضوع را شنیدم که اگر ما با تفاهم سیاسی وارد کابل می‌شدیم، شاید امروز اردوی افغانستان، پلیس افغانستان و آن ساختاری که در طول ۲۰ سال شکل گرفته بود، از هم نمی‌پاشید.

آینده افغانستان را چگونه می‌بینید؟

آینده افغانستان را من یک مقدار مبهم می‌بینم. در ابتدای پیروزی تحریک اسلامی طالبان، صحبت‌هایی که من به همراه بزرگان در قطر امارت داشتیم، برنامه‌هایی در دو سه سال قبل داشتند، وعده‌هایی که برای مبارزه با فساد، برای آوردن اصلاحات، برای همه شمول ساختن حاکمیت و به عبارتی تأمین عدالت اجتماعی در ساختار حکومت داده بودند، اگر تحقق پیدا می‌کرد، مایکی از درخشان‌ترین مقاطع سیاسی را در افغانستان می‌داشتیم. اکنون اما متأسفانه تا این لحظه می‌بینیم که هنوز مکاتب دخترانه بند است، باور من این است که به این زودی‌ها هم باز نخواهد شد، بسیاری اصلاحات عملی نشد، حکومت فراگیر ایجاد نشد، نیروهای متخصص زیادی ظرفیت‌های انسانی افغانستان کشور را ترک کردند و ظرفیت‌های انسانی محدودی که باقی مانده هم به فکر گرفتن پاسپورت و گریختن از افغانستان است. این وضعیت را که من می‌بینم، متأسفانه مقداری خوشبینی‌ام نسبت به هشت ماه قبل، ۱۰ ماه قبل یا حداقل شش ماه قبل خیلی کمتر شده ولی امید خودم را مطلقاً از دست ندادیم و فکر می‌کنم که در بدنه امارت اسلامی و تحریک اسلامی طالبان چهره‌های بسیار زیاد وطن‌دوست، متعهد به ارزش‌های اسلامی و ملی افغانستان هست، طرفدار اصلاحات هستند، طرفدار همه شمول ساختن حکومت هستند. من باورم هست که شاید این شاء الله بدون فشارهای بیرونی و با همکاری و همراهی چهره‌های سیاسی طرفدار اصلاحات در تحریک اسلامی طالبان و نیروهای سیاسی داخل افغانستان بتوانیم در ماه‌های آینده یک اصلاحات و اتفاقات خوبی را در افغانستان شاهد باشیم. شخصاً هنوز امید خود را از دست ندادیم اما نسبت به هشت ماه قبل یا ۱۰ ماه قبل یک مقداری کاهش پیدا کرده.